

Jednání PT RHSD 1. 12. 2015

Aktuální situace ve zdravotnictví

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Obsah

1	Hospodaření zdravotních pojišťoven.....	2
2	Informace o konferenci DRG Restart 2015.....	8
3	Problematika právní úpravy vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů.....	8
4	Problematika sběru dat o platech a mzdách	9
5	Personální situace ve zdravotnictví	10

1 HOSPODAŘENÍ ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN

V současné době jsou již k dispozici informace o hospodaření zdravotních pojišťoven za 1. pololetí roku 2015. Pro dokreslení situace přikládáme též delší časové řady vývoje jednotlivých ukazatelů.

Výběr pojistného a platby státu

Výběr pojistného a platba státu v letech 2014 a 2015 (v mil. Kč)

Měsíc	Výběr pojistného			Platba státu + úrok na zvláštním účtu			Příjmy celkem po přerozdělování (viz pozn.)		
	2014	2015	Index (v %)	2014	2015	Index (v %)	2014	2015	Index (v %)
I.	17 084	15 826	92,64	4 767	5 082	106,62	26 651	20 908	78,45
II.	12 539	14 763	117,73	4 822	5 121	106,20	17 361	19 884	114,53
III.	13 835	14 622	105,68	4 835	5 124	105,98	18 671	19 746	105,76
IV.	16 269	17 781	109,30	4 872	5 142	105,54	21 141	22 923	108,43
V.	13 017	12 811	98,42	4 815	5 104	105,99	17 832	17 915	100,46
VI.	14 337	16 699	116,47	4 792	5 087	106,15	19 130	21 786	113,89
VII.	16 110	17 597	109,23	5 473	5 069	92,63	21 583	22 667	105,02
VIII.	13 091	13 284	101,48	5 126	5 073	98,96	18 217	18 357	100,77
IX.	15 410	16 971	110,13	5 110	5 041	98,65	20 520	22 012	107,27
X.	16 151	14 826	91,80	5 092	5 033	98,84	21 243	19 859	93,49
I.–X.	147 843	155 180	104,96	49 705	50 877	102,36	202 348	206 057	101,83

Pozn.: V celkových příjmech po přerozdělování jsou započítány i tzv. předsunutá platby!

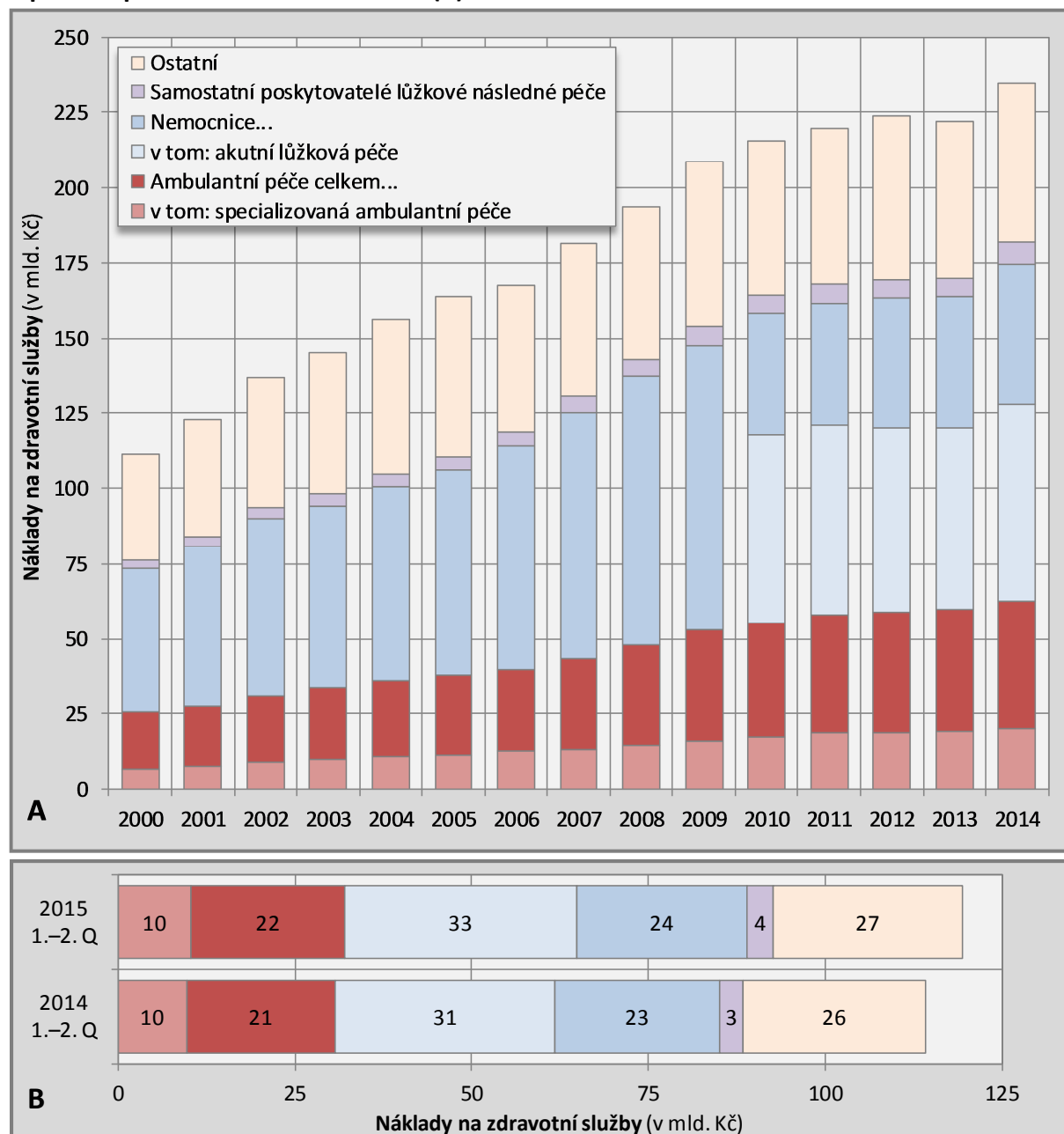
V lednu roku 2014 proběhla předsunutá platba ve výši 4,8 mld. Kč. Při započtení této mimořádné platby je v současné době úroveň výběru pojistného a platby za státní pojišťovny na úrovni 101,8 % roku 2014. Po očištění od vlivu předsunutých plateb jsou platby na úrovni 104,3 % roku 2014.

Pozn.: Procento výběru pojistného je ovlivněno počtem pracovních dnů v období od 18. dne předcházejícího měsíce do 17. dne příslušného měsíce, za které sdělí příslušné zdravotní pojišťovny správci účtu výši pojistného (zák. č 592/1992 Sb., § 21 a).

Náklady na zdravotní služby

Tabulka níže ukazuje delší časovou řadu nákladů na zdravotní služby v jednotlivých letech. Nejčerstvější údaje o 1. pololetí roku 2015 jsou čerpány z výsledků hospodaření zdravotních pojišťoven, které jsou reportovány Ministerstvu zdravotnictví.

Výše nákladů na zdravotní služby dle jednotlivých segmentů v letech 2000–2014 (A), resp. v prvních pololetích let 2014 a 2015 (B)

Z uvedených údajů je patrný meziroční nárůst nákladů zdravotních pojišťoven na zdravotní služby, který je plně v souladu se zamýšlenými dopady úhradové vyhlášky na rok 2015.

V tabulkách níže jsou náklady rozděleny na náklady VZP a zaměstnaneckých zdravotních pojišťoven a segmentace je podrobnější.

Struktura nákladů na zdravotní služby dle jednotlivých segmentů (v mil. Kč)

ř.	Segment	2010			2011		
		VZP	ZZP	Celkem	VZP	ZZP	Celkem
I.	Celkem z oddílu A ZFZP	140 314	74 899	215 213	142 869	76 296	219 165
1.	Ambulantní péče	32 939	22 572	55 511	34 486	23 515	58 000
2.	Ústavní péče	75 924	35 892	111 816	76 933	36 118	113 051
3.	Lázeňská péče	1 867	1 335	3 202	1 718	1 267	2 985
4.	Péče v ozdravovnách	18	26	44	11	17	28
5.	Doprava	1 066	392	1 458	1 036	377	1 413
6.	Zdravotnická záchranná služba	1 186	521	1 707	1 245	541	1 786
7.	Léky vydané na recepty	22 316	11 935	34 251	22 153	11 981	34 134
8.	Zdrav. prostředky vydané na poukazy	4 144	1 855	5 999	4 280	2 016	6 296
9.	Léčení v zahraničí	324	120	445	397	180	577
10.	Vratky	326	145	472	349	164	514
11.	Očkovací látky	175	102	276	220	118	338
12.	Ostatní	29	4	33	40	2	42
II.	Zlepšení zdrav. péče (z jiných fondů)	234	357	591	310	435	745
III.	Celkem (součet ř. I. + ř. II.)	140 548	75 257	215 804	143 179	76 731	219 909

ř.	2012			2013			2014		
	VZP	ZZP	Celkem	VZP	ZZP	Celkem	VZP	ZZP	Celkem
I.	143 746	79 255	223 000	138 922	81 719	220 642	143 088	90 871	233 959
1.	34 639	24 122	58 761	35 086	24 973	60 059	35 455	27 215	62 669
2.	76 596	37 170	113 766	73 531	39 211	112 742	77 296	45 252	122 547
3.	1 407	1 114	2 521	826	753	1 579	1 294	1 152	2 446
4.	9	16	26	8	13	21	10	18	28
5.	941	395	1 336	1 072	425	1 497	1 047	460	1 507
6.	1 390	629	2 020	1 455	694	2 149	1 495	773	2 268
7.	23 062	13 041	36 104	21 787	12 846	34 633	20 891	12 928	33 819
8.	4 186	2 033	6 218	4 011	2 047	6 058	4 202	2 275	6 477
9.	511	132	643	553	232	785	532	254	786
10.	313	115	428	82	86	168	186	102	289
11.	661	480	1 141	457	437	895	643	437	1 081
12.	31	7	38	54	3	57	38	5	43
II.	427	495	922	618	543	1 161	384	528	912
III.	144 172	79 750	223 923	139 540	82 262	221 803	143 472	91 399	234 871

Příjmy a výdaje zdravotních pojišťoven

V tabulkách níže uvádíme příjmy, výdaje a saldo zdravotních pojišťoven od roku 2011.

Celkové příjmy ZP v letech 2011–2014 (v mil. Kč)

Kód ZP	Zdravotní pojišťovna	2011	2012	2013	2014	2014 ZPP
111	Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR	142 295	146 883	144 000	149 331	148 721
201	Vojenská zdravotní pojišťovna ČR	11 576	12 585	13 354	14 772	14 333
205	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna	13 765	16 467	22 837	24 323	23 784
207	Oborová zdrav. poj. zam. bank, poj. a stav.	13 021	13 689	13 633	14 889	14 593
209	Zaměstnanecká pojišťovna Škoda	2 808	2 962	2 947	3 123	3 036
211	Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR	21 848	23 494	24 078	26 284	24 659
213	Revírní bratrská pokladna, zdrav. poj.	7 541	7 670	7 719	8 536	8 050
217	Zdravotní pojišťovna METAL-ALIANCE	7 429	5 983			
228	Zdravotní pojišťovna Média	109				
	Celkem ZPP	78 096	82 850	84 568	91 927	88 454
	Celkem ZP	220 391	229 733	228 568	241 258	237 175

Celkové výdaje ZP v letech 2011–2014 (v mil. Kč)

Kód ZP	Zdravotní pojišťovna	2011	2012	2013	2014	2014 ZPP
111	Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR	146 064	148 353	145 414	146 314	148 032
201	Vojenská zdravotní pojišťovna ČR	11 987	12 575	13 133	14 740	14 453
205	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna	14 370	16 932	22 864	24 977	25 016
207	Oborová zdrav. poj. zam. bank, poj. a stav.	13 208	13 463	13 495	14 539	14 746
209	Zaměstnanecká pojišťovna Škoda	2 831	2 941	2 937	3 083	3 108
211	Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR	21 955	23 117	24 242	26 662	25 843
213	Revírní bratrská pokladna, zdrav. poj.	7 554	7 661	7 819	8 697	8 227
217	Zdravotní pojišťovna METAL-ALIANCE	7 483	6 228			
228	Zdravotní pojišťovna Média	96				
	Celkem ZPP	79 483	82 917	84 491	92 698	91 393
	Celkem ZP	225 547	231 270	229 905	239 012	239 425

Saldo celkových výdajů a příjmů ZP v letech 2011–2014 (v mil. Kč)

Kód ZP	Zdravotní pojišťovna	2011	2012	2013	2014	2014 ZPP
111	Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR	-3 768	-1 470	-1 414	3 017	689
201	Vojenská zdravotní pojišťovna ČR	-411	10	220	31	-121
205	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna	-605	-465	-28	-654	-1 231
207	Oborová zdrav. poj. zam. bank, poj. a stav.	-187	226	138	350	-153
209	Zaměstnanecká pojišťovna Škoda	-23	21	10	41	-72
211	Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR	-106	378	-164	-377	-1 184
213	Revírní bratrská pokladna, zdrav. poj.	-13	8	-100	-161	-177
217	Zdravotní pojišťovna METAL-ALIANCE	-53	-245			
228	Zdravotní pojišťovna Média	13				
	Celkem ZPP	-1 387	-68	77	-771	-2 939
	Celkem ZP	-5 155	-1 538	-1 337	2 246	-2 249

Pozn.: Veškeré údaje v tabulkách zahrnují i tzv. ostatní zdaňované činnosti.

Zůstatky na bankovních účtech zdravotních pojišťoven

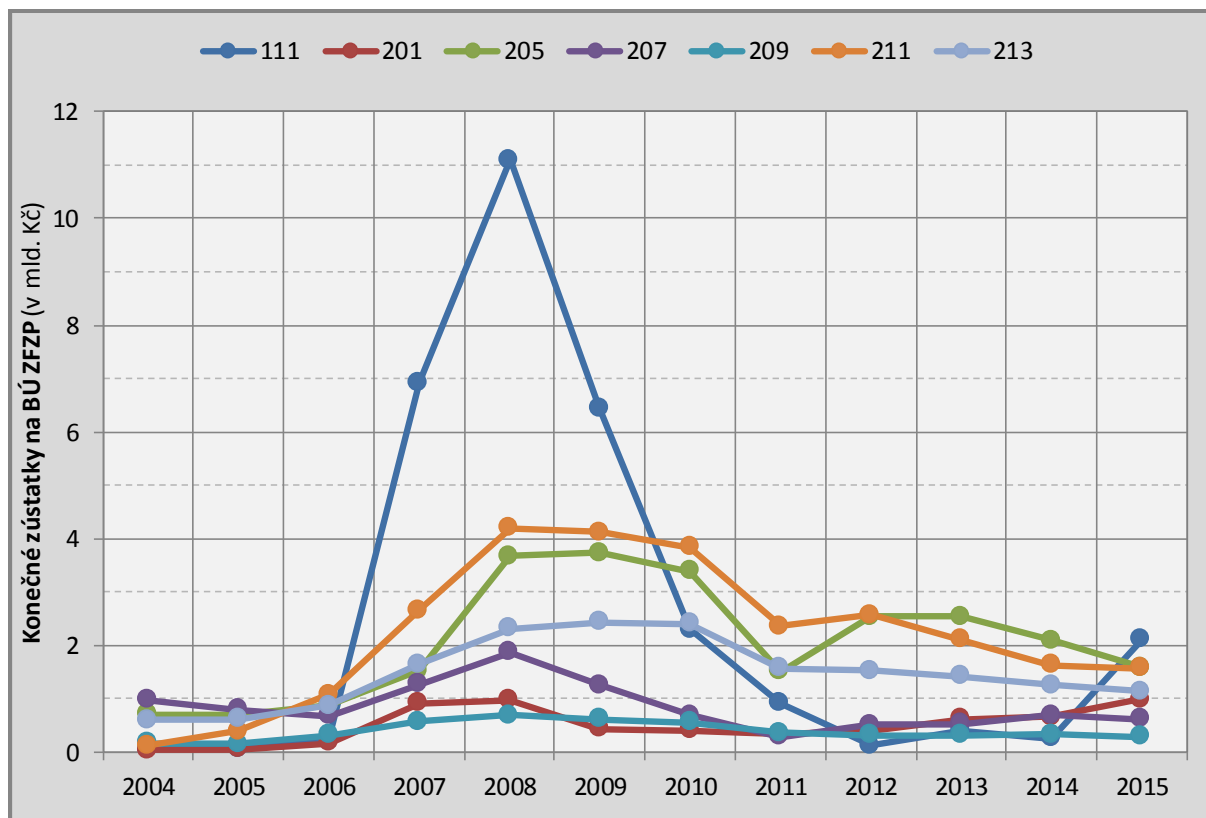
Zůstatky na bankovních účtech základních fondů zdravotních pojišťoven (ZFZP) k 31. 10. let 2014 a 2015 (v mil. Kč)

Kód ZP	Zdravotní pojišťovna	Zůstatky na BÚ ZFZP		
		2014	2015	Index (v %)
111	Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR	4 204	2 102	50,0
201	Vojenská zdravotní pojišťovna ČR	719	982	136,6
205	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna	1 980	1 583	80,0
207	Oborová zdrav. poj. zam. bank, poj. a stav.	852	612	71,8
209	Zaměstnanecká pojišťovna Škoda	390	285	73,2
211	Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR	1 992	1 560	78,3
213	Revírní bratrská pokladna, zdrav. poj.	1 477	1 134	76,7
	Celkem ZP	7 410	6 157	83,1
	Celkem ZP	11 614	8 258	71,1

Pozor: Jedná se o stavovou veličinu k 31. 10. Zůstatky se během roku výrazně mění v závislosti na termínech platby pojistného apod., na počtu pracovních dnů v období od 18. dne předcházejícího měsíce do 17. dne příslušného měsíce, za které sdělí příslušné zdravotní pojišťovny správci účtu výši pojistného.

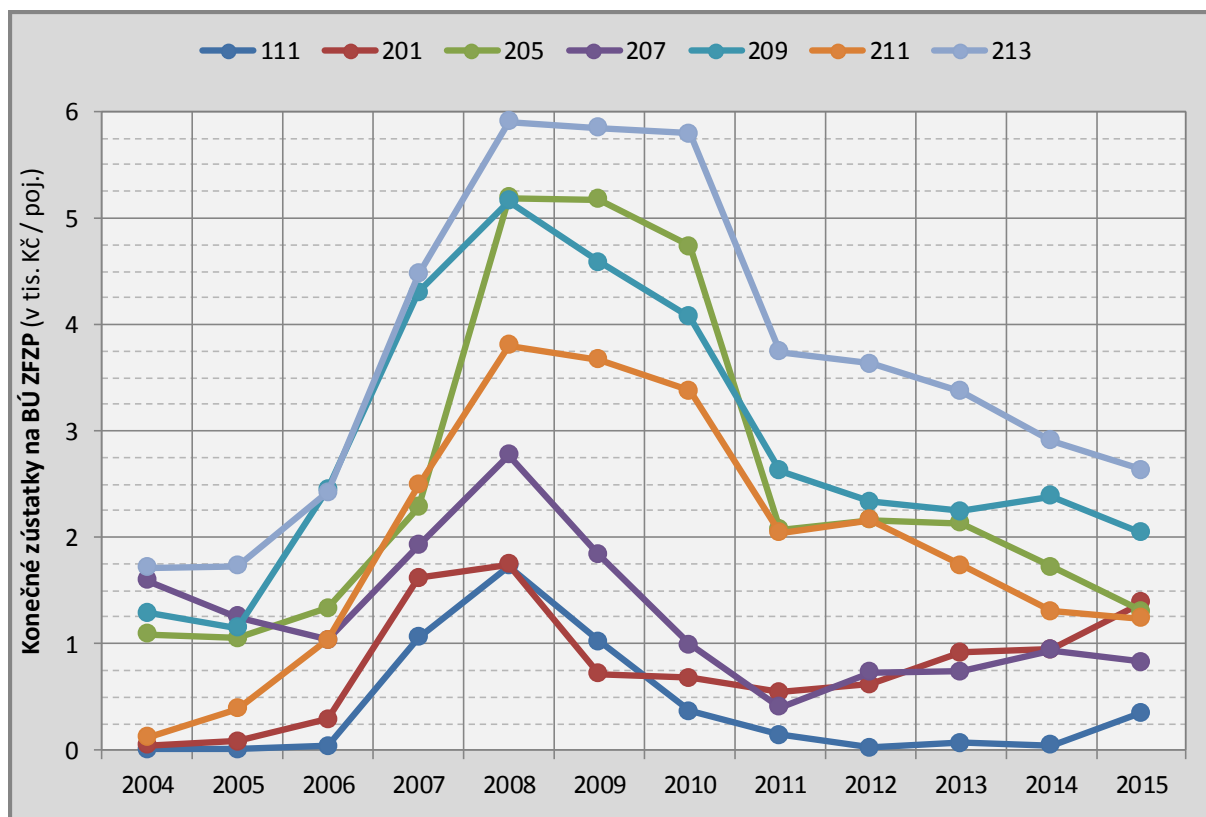
Pro další ilustraci přikládáme i grafické znázornění delší časové řady.

Konečné zůstatky na bankovních účtech ZFZP v letech 2004–2015 (údaje k 31. 12.)

Pozn.: V roce 2015 jsou zobrazeny konečné zůstatky ZFZP k 31. 10.

Konečné zůstatky na bankovních účtech ZFZP v letech 2004–2015 po přepočtu na jednoho pojistěnce (údaje k 31. 12.)

Pozn.: V roce 2015 jsou zobrazeny konečné zůstatky ZFZP k 31. 10.

2 INFORMACE O KONFERENCI DRG RESTART 2015

Přílohou tohoto materiálu je Sborník konference DRG Restart, ve kterém jsou všechny dostupné aktuální informace. Všechny aktuální informace je také možné nalézt na webové stránce www.drg-cz.cz.

Pracovní tým RHSD ČR pro zdravotnictví se na svém jednání dne 1. 12. 2015 dohodl, že k tématu DRG Restart bude uspořádán v lednu příštího roku seminář, kde budou členové Pracovního týmu podrobně informováni o projektu a postupu prací.

3 PROBLEMATIKA PRÁVNÍ ÚPRAVY VZDĚLÁVÁNÍ LÉKAŘŮ, ZUBNÍCH LÉKAŘŮ A FARMACEUTŮ

Ve vztahu ke vzdělávání se Ministerstvo zdravotnictví musí vypořádat především nedostatkem lékařů určitých odborností. Příčina tohoto problému je odbornou veřejností spatřována v nastavení systému specializačního vzdělávání lékařů. Z tohoto důvodu byla jako jedna z klíčových priorit Ministerstva zdravotnictví stanovena příprava návrhu novely zákona, kterým se mění zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 95/2004 Sb.“).

Návrh novely zákona č. 95/2004 Sb. již prošel vnitřním i vnějším připomínkovým řízením a po vypořádání připomínek byl návrh novely zákona zaslán k projednání Legislativní radě vlády.

Hlavní plánovanou změnou v návrhu novely zákona č. 95/2004 Sb., je redukce základních oborů a zkrácení minimálních délek specializačního vzdělávání v základních oborech lékařů, a to s ohledem na dikci evropského práva. Tento návrh podporuje i Česká lékařská komora. Důsledkem redukce počtu základních oborů bude zlepšení tzv. horizontální propustnosti mezi jednotlivými obory.

Zkrácení délek by pak mimo jiné mělo řešit počínající nedostatek lékařů, a to jak z důvodu obecného stárnutí populace, tak především z důvodu odlivu mladých lékařů do zahraničí. Z informací Ministerstva zdravotnictví totiž plyne, že jedním ze základních důvodů odchodu mladých lékařů do zahraničí je skutečnost, že specializační vzdělávání v jiných státech EU může trvat kratší dobu než na území České republiky.

Dojde-li k přijetí uvedené novely a tedy ke zkrácení minimálních délek specializačního vzdělávání v základních oborech lékařů, neznamená to, že lékaři budou zproštěni povinnosti dalšího vzdělávání. Povinnost celoživotně se vzdělávat je, a zůstane, stále explicitně vyjádřena zákonem. Některé specifické činnosti pak budou vyhrazeny jen pro lékaře absolvující další vzdělávání například v rámci tzv. nastavbového oboru.

Školit lékaře ve specializační přípravě budou moci pouze lékaři se specializovanou způsobilostí a následnou praxí v předmětném oboru, kterou vykonávali po zákonem definovanou dobu.

Ministerstvo zdravotnictví se navíc snaží motivovat mladé lékaře ke specializačnímu vzdělávání a to prostřednictvím dotačního programu rezidenční místa. Tento dotační program

funguje od roku 2009 a jeho prostřednictvím spolufinancujeme specializační vzdělávání lékařů a části nelékařských zdravotnických pracovníků. V rámci tohoto dotačního programu je poskytována finanční podpora absolventům lékařských fakult pro postgraduální studium, a to po dobu celého specializačního vzdělávání u vybraných lékařských oborů, ve kterých je nedostatek specialistů, nebo jsou finančně podporováni absolventi lékařských fakult, a to pro postgraduální studium ostatních lékařských oborů v základním kmeni.

4 PROBLEMATIKA SBĚRU DAT O PLATECH A MZDÁCH

Na základě závěrů Pracovního týmu Rady hospodářské a sociální dohody pro zdravotnictví proběhlo jednání pracovní skupiny, která se obecně zabývala problematikou sběru dat o vývoji platů a mezd ve zdravotnictví. Důraz byl kladen především na to, aby byla sbírána dostatečně validní data a bylo možné na základě analýzy těchto dat činit kvalifikované závěry o vývoji v oblasti odměňování zdravotnických pracovníků i nezdravotnických pracovníků ve zdravotnictví.

Ministerstvo zdravotnictví vnímá odměňování pracovníků ve zdravotnictví jako jednu z klíčových oblastí. Odměňování zdravotníků je jedním, nikoli však jediným, z klíčových faktorů jejich spokojenosti, která přímo ovlivňuje i kvalitu poskytovaných zdravotních služeb pacientům.

Pracovní skupina na svém jednání vyslechla prezentaci ÚZIS o nové podobě sběru dat odměňování ve zdravotnictví. Pracovní skupina se shodla na tom, že:

- a. představený nový způsob sběru dat umožňuje odpovědět na otázku, jak se vyvíjí průměrný základní plat/mzda jednotlivých kategorií pracovníků ve zdravotnictví, členěno dle zřizovatele/vlastníka i právní formy poskytovatele
- b. sběr dat standardně probíhá jednou ročně
- c. na základě výzvy AČMN doporučuje pracovní skupina provádět v pololetí zjednodušené sběry dat (v rozsahu umožňujícím sledování průměrného základního platu/mzdy a objemu přesčasové práce).

Pracovní skupina deklaruje, že problémové oblasti jsou především „stínová“ přesčasová práce, která není ve výkazech zachycena, a dále také nepřesná systemizace pracovních míst u poskytovatelů. Dalším problémem je zachycení odměn za klinické studie. Dle názoru pracovní skupiny by odměny za klinické studie neměly být vykazovány jako součást základního platu.

5 PERSONÁLNÍ SITUACE VE ZDRAVOTNICTVÍ

Dne 18. listopadu 2015 proběhlo jednání zástupců Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR za účasti pana premiéra, ministra zdravotnictví a ministra financí. Předmětem jednání byla personální situace ve zdravotnictví.

Po jednání přijali účastníci porady OSZSP ČR následující usnesení.

ODBOROVÝ SVAZ ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE ČESKÉ REPUBLIKY
Kaněvova 54/1107, 130 00 Praha 3

**Usnesení účastníků celostátní porady OSZSP ČR
„Setkání zástupců odborových organizací z nemocnic
ke kritickému nedostatku zdravotníků v nemocnicích“**

Odborový svaz žádá, aby vláda realizovala ve zdravotnictví taková opatření, která zajistí udržení stávající sítě nemocnic a rozsah poskytované zdravotní péče. Nemocnice v současné době přímo ohrožuje kritický nedostatek zdravotníků a reálně hrozí, že se jejich počty dále sníží.

Odborový svaz navrhuje, aby vláda v návrhu státního rozpočtu posílila rozpočtovou kapitolu pro úřady práce o 3 mld. a umožnila je vyčerpat nemocnicím na zřízení nových pracovních míst pro zdravotnické profese. Objem 3 mld. umožňuje např. vytvořit 7 520 pracovních pozic pro všeobecné sestry a sanitáře.

Odborový svaz požaduje, aby vláda, jako další významný stabilizační prvek, předložila poslanecké sněmovně návrh na novelu zákoníku práce, který umožní sjednocení odměňování všech zaměstnanců lůžkových zdravotnických zařízení pod systém platu. Sjednocení odměňování odstraní diskriminaci zaměstnanců pracujících v nemocnicích obchodních společnostech oproti nemocnicím příspěvkovým organizacím a bude významným motivačním prvkem pro zaměstnance. Odměňování zaměstnanců platem zajistí, aby zaměstnanci vládou realizovaná zvýšení skutečně dostali.

Odborový svaz žádá, aby vláda od 1. ledna 2016 zvýšila platové tarify pro zaměstnance nemocnic o 10 %.

V Praze 18. listopadu 2015

Ministerstvo zdravotnictví souhlasí s nutností podniknout opatření ke stabilizaci personální situace ve zdravotnictví. V rámci možností, které systém veřejného zdravotního pojištění má, se Ministerstvo zdravotnictví snaží v maximální možné míře realizovat opatření směřující k navyšování platů a mezd ve zdravotnictví. Navýšení platových tarifů o 5 % proběhlo v roce 2015 a proběhne i v roce 2016.

Jednou z priorit Ministerstva zdravotnictví v této oblasti je zajištění pravidelné valorizace platby za státní pojištěnce. Návrh zákona bude dle legislativního plánu vlády předložen vládě v první polovině roku 2016 tak, aby změny byly účinné od roku 2017.

Ministerstvo zdravotnictví plně podporuje návrh Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR posílit rozpočtové kapitoly úřadu práce a tyto prostředky použít na zřízení nových pracovních míst pro zdravotnické profese.

Pracovní tým RHSD ČR pro zdravotnictví žádá Ministerstvo zdravotnictví o zpracování koncepce – návrhu řešení personální situace ve zdravotnictví. Součástí návrhu řešení budou konkrétní opatření krátkodobého, střednědobého i dlouhodobého charakteru. Materiál bude předložen Pracovnímu týmu v únoru roku 2016.